

Serviceplan för Sätters kommun 2019–2022

Antagen av KS 2019-01-29

SÄTERS KOMMUN
Kommunstyrelsen

Inledning

Bakgrund

Stöd till kommersiell service och olika typer av företagsstöd är ekonomiska verktyg som Länsstyrelsen och Region Dalarna kan använda för att stödja och stimulera tillgången till dagligvaror och drivmedel på landsbygden. En godtagbar servicenivå är viktig för att människor ska ha rimliga förutsättningar att bo kvar eller flytta till landsbygden. En aktuell serviceplan är en förutsättning för att Länsstyrelsen/Region Dalarna ska ta eventuella beslut om ekonomiskt stöd till utveckling av landsbygden.

Sätters kommun är till stor del en landsbygdskommun och det är därför viktigt att kommunen, tillsammans med övriga aktörer, arbetar aktivt med servicefrågorna för att förstärka den positiva bilden av Sätters Kommun. Kommunens ambition är att ge förutsättningar för nuvarande servicenivå att utvecklas i alla kommundelar.

Utdrag ur Säter kommuns Översiktsplan 2013;

”Över hälften av kommunens befolkning bor på landsbygden som i Sätters fall erbjuder många olika typer av boende. För att människor ska vilja bo och leva på landsbygden krävs en viss basservice och därutöver varierar behoven. En kontinuerlig dialog och ett sektorsövergripande samarbete är väsentligt för en långsiktigt framgångsrik landsbygdsutveckling.”

Syfte

Syftet med serviceplanen är att skapa en helhetsbild av tillgänglig service och metod för att vidmakthålla och, om möjligt, utveckla rimlig servicenivå för landsbygdens boende, företagare och besökare. Serviceplanen ska vara ett verktyg i kommunens planeringsarbete och ett underlag för Länsstyrelsens prioriteringar avseende landsbygdsutveckling. Denna serviceplan har bäring på de avgränsningar som anges i det Regionala serviceprogrammet; dagligvaror, drivmedel, betaltjänster, paket (försändelser och ombud) och servicepunkter, men serviceplanen kan och ska naturligtvis också inkluderas och samverka med övrig kommunal och ideell service.

Övergripande mål

Att bra och rimlig servicenivå finns i hela kommunen, så att boende trivs i sin vardag samt att attrahera fler att bo och verka.

Ambitionen är att serviceplanen ska vara ett **levande dokument** som kan utgöra ett komplement till kommunens översiktsplan. Serviceplanen är ett dokument av övergripande karaktär som syftar att gälla under perioden 2019–2022.

Lägesbeskrivning

Sätters kommun bildades 1971 som en sammanslagning av Sätters stad, Stora Skedvi kommun och Gustafs kommun, där även Silvbergs socken ingick. Sätters kommun har idag (180930) 11 156 invånare varav ungefär hälften bor i Sätters stad. Drygt hälften av kommunmedborgarna bor således på landsbygden.

Säter har, i jämförelse med många andra kommuner, ett bra geografiskt läge i en expansiv arbetsmarknadsregion som ger ett utbud när det gäller sysselsättning. Det innebär att kommunmedborgare i stor utsträckning dagpendlar till annan kommun. Det innebär också speciella förutsättningar när det gäller köpmönster. Befolkningsunderlaget ger i sig förutsättningar för service och av den anledningen är det av yttersta vikt att kvarvarande livsmedelsbutiker överlever. De fyller en viktig funktion utöver livsmedel; en naturlig mötesplats, ombud för statlig service, apoteksvaror med mera, men också vad beträffar attraktionskraft för nya invånare. I samtliga kommundelar finns också ett mycket aktivt och väl fungerande föreningsliv.

I samtliga kommundelar finns tillgängliga tomter för nybyggnation avseende både boende och industrimark. För att locka investerare till detta sker samarbete på olika sätt, inte minst tillsammans med Falun-Borlängeregionen.

Sätters kommun

Sätters stad fick stadsprivilegier redan 1642 och de centrala delarna har fortfarande samma stadsplan. De gamla trähusen, som är av riksintresse, utgör ännu ett dominerande inslag i innerstadsbilden. I Sätters församling bor (171231) 5506 personer.

Från att ursprungligen vuxit fram som industriort så har byggandet av rikshospitalet för ca 100 år sedan dess satt sin prägel på Säter. Sätters sjukhus (läs Landstinget) är, bortsett från Sätters kommun, fortfarande kommunens största arbetsgivare med ca 400 anställda.

Näringslivet i Sätters kommun kännetecknas i övrigt av småföretagande. Det finns många privata företag - ca 1300 registrerade varav ungefär en fjärdedel har en eller fler anställda. Att småföretagande är dominerande kan väl tydligast beskrivas att det största privata företaget i kommunen har ca 60 anställda. Ett flertal företag är mycket framgångsrika inom sina respektive branscher, såväl på den inhemska och utländska marknaden.

Gustafs är den kommundel som för närvarande växer snabbast i invånarantal och där bor 2938 personer (171231). I Gustafs gamla socken, som består av ett antal byar, kan Enbacka, Storhaga och Mora by betecknas som olika typer av servicenoder. En viktig faktor i befolkningstillväxten i Gustafs är naturligtvis av det gynnsamma geografiska läget i anslutning till riksväg 70, mitt emellan Säter och Borlänge. Detta faktum gör Gustafs attraktivt för människor i alla åldrar. Närheten till staden i kombination med "livet på landet" har gjort att efterfrågan på boende, både lägenheter och tomter för villabyggnad, i Gustafs är stort. Under de senaste åren har det byggts flerbostadshus av det kommunalägda bostadsbolaget samt ett flertal privata villor.

En naturlig, och positiv, följd av befolkningsökningen har medfört att vissa verksamheter inte "räcker till". Under senare år har kommunen byggt om och byggt till Enbacka skola, förskola till årskurs 6, för att kunna ta emot det ökande antalet elever i yngre årskullar. På skolan finns även biblioteksfilial. Förskolor finns i Mora by, Storhaga samt Enbacka. I Enbacka finns också ett äldreboende.

I Gustafs finns livsmedelsbutik med diverse ombudstjänster; post och paket, ATG och Svenska Spel. Pizzeria, café, bilverkstad, frisör samt tillgång till drivmedel (obemannade pumpar) finns också. Ett flertal framgångsrika industrier är belägna i Mora by, Gustafs, och karaktéristiskt för landskapet runt om byarna är också lantbruket, som i kommunen är en stor och viktig näringsgren. I anslutning till några av gårdarna finns också ett utbud av gårdsförsäljning av livsmedel.

Stora Skedvi kännetecknas framför allt av de gröna näringarna. Hela kedjan, från produktion till förädling, finns att finna. På senare år har även en besöksnäring med koppling till detta utvecklats mycket positivt. I denna kommundel bor 2255 personer (171231). Stora Skedvi består, liksom övriga kommundelar, av flera mindre byar. I Kyrkbyn, Stora Skedvi, finns livsmedelsbutik samt pizzeria, restaurang, saluhall, bageri, frisör, bilverkstad samt tillgång till drivmedel. I Fäggeby finns jourbutik och pizzeria. Även drivmedel finns att tillgå som är till nytta inte bara för vägtrafiken, utan kan användas även för båtar i och med närheten till Dalälven. Runt om i bygden finns också ett antal platser som erbjuder gårdsförsäljning av livsmedel.

I likhet med Gustafs har i Stora Skedvi också ombyggnad/utbyggnad av förskola/skola samt bibliotek gjorts under senare tid. I anslutning till skolan har också en sporthall uppförts. I Kyrkbyn finns också ett kommunalt äldreboende.

I kommunens sydvästra del ligger Silvberg som består av flera mindre byar. De större är Ulfshyttan, Skenshyttan, Grängshammar och Norbo. Totalt bor 461 personer (171231) i kommundelen. Området består till stora delar av berg, sjöar och skogsmark, där malm bröts redan på 1100-talet. Rester av den sista hyttan finns att beskåda i byn Ulfshyttan där majoriteten av kommundelens invånare bor.

I kommundelen finns inte i dagsläget tillgång till livsmedelsbutik och därmed inte den övriga service som numera tillhandahålls i anslutning till sådana. Närmsta butik (Sellnäs i Borlänge kommun) ligger ca 12 km från Ulfshyttan.

Handlingsplan

Sätters kommun vill kontinuerligt bedriva ett arbete i syfte att säkerställa att en bra och rimlig servicenivå i hela kommunen, så att alla trivs i sin vardag och fler attraheras att leva och bo i kommunen.

Mål till 2022

Det ska finnas en god service för alla som bor, besöker och verkar i Sätters kommun.

Servicenivån ska vara sådan att den kan attrahera fler människor att bo, besöka och verka i kommunen. Aktivt arbeta för att vidmakthålla och öka befolkningsunderlag så att nödvändig service därmed säkerställs. Det innebär bl.a. att befintliga livsmedelsbutiker finns kvar, att befintlig service bibehålls och, om möjlighet finns, utveckla service som idag saknas i kommundelen.

- Att lokal upphandling tillämpas i möjligaste mån.
- Att kollektivtrafiken underlättar för kommunmedborgarna.
- Kommunen ska medverka vid lokala initiativ där synergieffekter kan uppnås via gemensamt utvecklingsarbete mellan föreningar, organisationer och handel.
- Verka för att kommungränser inte sätter hinder när det gäller att erbjuda god servicenivå.
- Medverka till utveckling av lokala servicepunkter som kan fungera som mötesplats. Denna servicepunkt kan med fördel vara förlagd i den lokala butiken för att stärka den kommersiella servicen, men som alternativ (där butik saknas), finnas i hembygdsgård e.d. Det har gjorts försök i många verksamheter att definiera vad som kännetecknar en servicepunkt. Frågan är om själva definitionen har betydelse och vilka risker man löper med att sätta en mall för vad en servicepunkt ska innehålla. En risk kan vara att de lokala behoven, idéerna och initiativen inte kommer fram och servicepunkterna blir statiska. De lokala behoven och initiativen ligger till grund för skapandet av unika servicepunkter. Här kan kommunen vara en medhjälpare och i vissa fall en dörroppnare för att underlätta.

Hur nå målen?

Näringsliv

Kommunen ska stödja utvecklingen av lokala servicelösningar där intresse och underlag för sådana finns. Det kan ske på olika sätt beroende på lokala behov och förutsättningar. Lokala servicelösningar kan vara en servicegivare som används som utgångspunkt för att utöka annan service. Det kan också vara flera intressenter som tillsammans över ett geografiskt område tillhandhåller olika slag av service.

- Kommunen ska verka för att upprätthålla och utveckla den statliga servicen i kommunen, för att behov för invånare och företag tillgodoses så långt som möjligt.
- För att upprätthålla Sätters kommuns attraktivitet och serviceutbud ska kommunen fortsätta utveckla centralorten Säter som en kommunal centralort och ett centralt service- och handelsområde.

Kommunikationer/Infrastruktur

- Kommunen ska vara öppen för att titta på och medverka till nya lösningar som kan vara av nytta för boende på landsbygd/glesbygd.
- Kommunen ska verka för att bredbandsutbyggnad i linje med bredbandsstrategin, finns tillgänglig i hela kommunen. Det kan göras genom att ta tillvara på externa finansierings-möjligheter för

bredbandsutbyggnad i samverkan med lokalbefolkningen och andra aktörer samt att samordna anläggandet av bredbandsnät. I kommunen finns en person med ansvar för bredbandssamordning.

- Kommunen ska arbeta för att kommungränser inte är ett hinder i planering av kollektivtrafik och bredbandsutbyggnad.
- Kommunen arbetar och samverkar aktivt med regionala aktörer i frågor rörande utveckling av infrastrukturen.

Ansvar och kostnader

Varje nämnd och styrelse ansvarar för att inom sitt ansvarsområde vidta åtgärder i planen och budgeterar för de kostnader som åtgärderna medför.

Kommunstyrelsen har ett samordningsansvar för att åtgärdsplanen genomförs.

Uppföljning av Serviceplan 2019-2022

Återrapportering till Kommunstyrelsen sker vid eventuell revidering av serviceplanen.